

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no: 19.07.2018-279
Karar Tarih ve no : 19.07.2018 - 6597

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Afyonkarahisar İli, Dinar İlçesi, Haydarlı Beldesi, Topraklıdere Kaya Mekanları I. (Bir) Derece Arkeolojik Sit sınırları içerisinde kadastral harici alanda yer alan Haydar Dede Yatırının tescili ve korunma alanının belirlenmesi talebine ilişkin Müdürlüğümüz uzmanlarının 07.07.2017 tarihli yerinde inceleme raporu, Haydarlı Belediye Başkanlığının 07.07.2017 tarih, 20414853-314.06.01-230/221 sayılı yazısı, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 22.05.2018 tarih, E.77579 sayılı yazısı ve ekleri, Haydarlı Belediye Başkanlığının 07.06.2018 tarih, 20414853-303.07-211/285 sayılı yazısı, Haydarlı Belediye Başkanlığının 05.06.2018 tarih, 20414853-303.07-211/281 sayılı yazısı, Afyonkarahisar Valiliği, Kadastro Müdürlüğü, Dinar Kadastro Biriminin 05.06.2018 tarih, E.1625232 sayılı yazısı ve eki, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü uzmanlarının 22.05.2018 tarihli raporu, 17.07.2018 tarih, 353626 sayılı dosya inceleme raporu okundu, korunma alanı paftası, tescil fişi, fotoğrafları ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Afyonkarahisar İli, Dinar İlçesi, Haydarlı Beldesi, Topraklıdere Kaya Mekanları I. (Bir) Derece Arkeolojik Sit sınırları içerisinde kadastral harici alanda yer alan Haydar Dede Yatırının Halk Bilimi ve Etnik değerler açısından önemli bir şahsiyet olması sebebiyle II. (İki) Grup Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tesciline, hazırlanan korunma alanı paftası ve tescil fişinin tashih edildiği şekliyle uygun olduğuna, korunma alanı sınırları ve sit sınırları içerisinde Kurulumuzdan izinsiz herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

HAYDAR DEDE YATIRI KORUNMA ALANI KROKİSİ

İL: AFYONKARAHİSAR

İLÇE: DİNAR

BELDE: HAYDARLI

II. GRUP KGKV

ED50 - 3 DERECE

Nokta No	Y	X
1	532798.600	4237536.470
2	532798.970	4237535.780
3	532800.290	4237537.320
4	532800.660	4237536.630
5	532797.240	4237536.910
6	532800.820	4237538.700
7	532802.120	4237536.230
8	532798.540	4237534.450

ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULUNUN
19.07.2018 TARİH, 6597 SAYILI KARAR EKİDİR.

ASLI GİBİDİR.
Mehmet Süleyman EKŞİ
Koruma Bölge Kurulu Müdürü

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU			HARİTA NO:
İlî : Afyonkarahisar	İLÇESİ : Dinar	Köy / Mahalle: Haydarlı Beldesi		KORUMA DERECEŚİ:
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA:	ADA:	PARSEL: 446	ANITSAL:
ADI: Haydar Dede Yatırı	YAPTIRAN: -	YAPAN: -	MIMARİ ÇAĞI (Üslup): Selçuklu?-Osmanlı	CEVRESEL:
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE: YOK	CEVREYE AYKIRI:

GENEL TANIM:														
A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAP	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMENLARI	A	RUTUBET	A	YOK
B	ORTA		B		B		B			B			B	İZİ VAR
C	FENA		C		C		C			C			C	ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

HAYDAR DEDE YATIRI KORUNMA ALANI KROKİSİ

L. AFYONKARAHİSAR İLÇE DİNAR BELDE HAYDARLI K. GRUP MEV

NO	Y	X
1	53298.000	42375.470
2	53298.070	42375.380
3	53298.200	42375.37.200
4	53298.000	42375.48.000
5	53297.240	42375.48.010
6	53298.100	42375.48.700
7	53298.120	42375.48.200
8	53298.540	42375.48.000

GÖZLEMLER :

Afyon İli, Dinar İlçesi, Haydarlı Beldesi, 446 parselin batısındaki kadastral dış alanda kalan Haydar Dede Yatırı için yapılan incelemede yatırın yüksek bir tepede bulunduğu, tarihinin bilinmediği, yatırın mezar taşı üzerinde yazı bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yatırda, kutsal bir kişilik olduğuna inanılan ve hangi devirde yaşadığı konusunda çeşitli rivayetler bulunan Haydar Dede isimli bir Yörük Beyinin (alperen) ya da şeyhin (Bektâşî önderi) mezarının bulunduğu bilinmektedir. Yatır su kaynağına yakın bir yerdedir. Yöre insanları tarafından Hıdırellez zamanında ziyaret edilmektedir. Sahaında ve yatırda çeşitli dileklerini adarlar. Haydar Dede Yatırı Türklerin su, toprak, taş ve ağaç inancına uygun olarak ziyaret edilmektedir.

Yatırda bulunan mezar sandık mezar (sembolik lahit) olarak ifade edilen grubun, açık sandık mezar grubuna girmektedir. Şahideli ve toprak dolgu bir mezardır. Yazısız ve bezemesiz baş ve ayak taşı bulunmaktadır.

Haydar Dede yatır bölgesinde çokça ziyaret edilen bir yatırdır. Yöre halkının ifadelerine göre çocuk sahibi olmak isteyen kadımlar da buraya gelip, isteklerini dua ile dile getirir, gerçekleştiği takdirde doğan erkek çocuğuna Haydar adını verdikleri bilgisine ulaşılmıştır. Yayla geleneğine sahip Türkmenlerin yatır mutlaka ziyaret ettikleri, adak adadıkları, kurban kestikleri, yaz aylarında yurt dışından gelen gurbetçilerle ziyaretlerin daha da yoğunlaştığı ifade edilmektedir.

Haydar Dede yatır yüksek tepelerdeki konumu, su kaynağına yakınlığı ile Ortasya geleneğinin ürünü olarak dikkat çekmektedir. Yüksek tepelere ölü defnetmek, Orta Asya Türklerinden miras kaldığı ve türkmen boylarının yayla kültürüne özelliğinden geldiği söylenebilir. Bulunduğu yöreye ismini veren Haydar Dede, Türkistan'da olduğu gibi Anadolu'da da ulu zatların isimlerini yattıkları yöreye verdikleri fikrini doğrulamaktadır.

Haydar Dede yatır önemli bir ziyaret sebebi olduğundan ve yöre halkı tarafından yüzyıllardır sürdürülen inanç değerleri taşıdığından bir kültür varlığıdır.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON

ORJİNAL KULLANIM :
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIM :
Cami

ÖNERİLEN KULLANIM
Cami

HAZIRLAYANLAR :
Ebru ERKALCI Sanat Tarihçisi
Mustafa ÖZDEMİR Restoratör

YAYIN DİZİNİ

ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULUNUN 19.07.2018 TARİH, 6597 SAYILI KARAR EKİDİR.

ASLI GİBİDİR.

Mehmet Süleyman EKŞİ
Koruma Bölge Kurulu Başkanı

EKLER:	KONTROL EDEN:
RAPOR	+ KURUL KARARLARI:
FOTOĞRAF	+ KURUL ONAYI:
RÖLÖVE PROJESİ	-
RESTORASYON PROJESİ	-
HARİTA	- REVİZYON:
KROKİ	-
KİTABE	-
VAKFIYE	-